

החוג ללימודים קלאסיים

לימודי התואר הראשון

כללי:

1. משך הלימודים לתואר הראשון הוא שלוש שנים ולתואר השני שנתיים.
2. במהלך החודש הראשון ללימודים מחוייבים תלמידי שנה א' לתואר ראשון בביצוע לומדה להכרת קטלוג הספרייה. הגישה ללומדה אפשרית בכתובת הבאה: <http://tau.ac.il/cenlib>
3. תלמידים שלא השיגו פטור באנגלית מחוייבים להגיע לפטור עד תום שנת לימודיהם הראשונה.
4. תלמידים שהחלו לפני תשס"ד מחוייבים בהגשת שתי עבודות סמינריוניות.
5. תלמידים שהחלו לפני תשס"ו מחוייבים בהשלמת הלימודים הפקולטטיים.

א. כללי

תרבות יוון ורומא העתיקות היו מהתרבויות המפוארות בתולדות האנושות. הלשון היוונית העתיקה והלשון הרומית, ספרויותיהן של יוון ורומי, והאמנות והתרבות החומרית שלהן השפיעו השפעה מכרעת על תרבות המערב והיו לשער הכניסה אליה. כן חשובה ההכרה עם התרבות הקלאסית בשל יחסי הגומלין שהתקיימו בינה לבין תרבות ישראל. הלימודים בחוג מקנים לתלמידים הכרה מעמיקה עם היבטים נרחבים של התרבות הקלאסית בתחומים רבים: הלשון היוונית על ניביה העיקריים; הלשון הרומית; הספרות הקלאסית, היוונית והרומית, הן בשפת המקור והן בתרגום; היסטוריה והיסטוריוגרפיה של יוון ורומא; פילוסופיה עתיקה; אמנות ותרבות חומרית של יוון, רומא וארץ-ישראל בתקופות הקלאסית, ההלניסטית, הרומית והביזאנטית; ומורשת התרבות הקלאסית.

יעדי החוג:

1. להכשיר תלמידים בשפות ובספרויות היוונית והרומית הקלאסיות בשפת המקור.
2. להנחיל לתלמידים את התרבות הקלאסית כפי שהיא משתקפת מן הספרות (בתרגום), האמנות, הפילוסופיה וההיסטוריה של יוון ורומא בתקופות הקלאסית, ההלניסטית, הרומית והביזאנטית בארצות אגן הים התיכון.
3. לאפשר לתלמידי חוגים אחרים לרכוש ידיעות בתחום העולם הקלאסי, ידיעות שתסייענה להם בביסוס לימודיהם ובהעמקתם. החוגים הקרובים מבחינת תחומי הלימוד הם: היסטוריה כללית, היסטוריה של ע"י, לימודי התרבות העברית, פילוסופיה, ספרות ותולדות האמנות.

ב. התמחויות ומסלולי לימוד:

- הלימודים בחוג נחלקים לשלוש התמחויות, והן:
- התמחות בלשון ובספרות היוונית
 - התמחות בלשון ובספרות הרומית
 - התמחות בתרבות הקלאסית (בלי חובת לימוד השפות הקלאסיות)

התלמידים יכולים לבחור בין שני מסלולי לימוד:

1. מסלול לימודים מורחב: צירוף של שתי התמחויות בחוג ללימודים קלאסיים. תכנית הלימודים במסלול החד-חוגי תיקבע בתיאום עם יועץ החוג.
2. מסלול לימודים דו-חוגי: התמחות אחת בחוג ללימודים קלאסיים והשלמת הלימודים לתואר בחוג לימודים נוסף.

ג. תנאי הקבלה לחוג

בהתאם לדרישות הפקולטה למדעי הרוח.

ד. מהלך הלימודים

התמחות בשפה היוונית ובשפה הרומית

1. תלמידים הבוחרים להתמחות בשפה היוונית ילמדו את הלשון היוונית במשך שלוש שנות לימודיהם לתואר הראשון, ואת הלשון הרומית במשך שנתיים. תלמידים המתמחים בשפה הרומית ילמדו את הלשון הרומית במשך שלוש שנות לימודיהם לתואר הראשון, ואת הלשון היוונית במשך שנתיים.
2. החל מהשנה הראשונה ישתתפו התלמידים בשיעורי מבוא בהיקף של 10 ש"ס, בהתאם להתמחות שבחרו.
3. החל מן הסמסטר הרביעי ישתתפו התלמידים בשלושה פרוסמינריונים (שניים בהתמחות הלשונית שבחרו ואחד בלשון השנייה). עליהם להגיש עבודה פרוסמינריונית אחת בהתמחות הלשונית שבחרו ואחת בלשון השנייה.
4. בשנה השלישית ישתתפו התלמידים בשני סמינריונים בהתמחות שבחרו. לסמינריונים יתקבלו תלמידים שסיימו בהצלחה את לימודי-השפה בשנתיים הראשונות ועמדו בדרישות פרוסמינריון אחד לפחות. עליהם להגיש עבודה סמינריונית אחת.
5. החל מתחילת השנה השלישית ללימודיהם יקראו התלמידים טקסטים בשפת המקור בפרוזה ובשירה (בהתאם להתמחות שבחרו). קריאה זו תיעשה לא במסגרת מערך השיעורים הפורמלי, אלא בהנחייתו של מורה מנחה. קריאה זו תהווה את החומר לבחינה בע"פ (קולוקוויום). ראה להלן סעיף ו'.
6. כבר בסוף הסמסטר השלישי ללימודים במגמות הלשוניות יתאם התלמיד מנחה להכנה לבחינת הגמר (קולוקוויום).
7. תלמידים במסלול התמחות מצורף של שתי ההתמחויות הלשוניות ייקחו בשנה השנייה ללימודיהם שני פרוסמינריונים בכל שפה ויגישו עבודה פרוסמינריונית אחת בכל אחת מהשפות.
8. בשנה השלישית, תלמידים במסלול התמחות מצורף כנ"ל ייקחו שני סמינריונים בכל אחת מהשפות ויגישו עבודה סמינריונית אחת בכל שפה.

התמחות בתרבות קלאסית

ההתמחות בתרבות הקלאסית מקנה פריסה רחבה ככל האפשר של היבטים ספרותיים, היסטוריים, פילוסופיים וארכיאולוגיים של העולם הקלאסי. החל מהשנה השנייה ניתנת לתלמידים האפשרות לבחור בנושא מורחב מתחומי הלימודים כגון: ספרות, היסטוריה, פילוסופיה וכד', בהתייעצות עם יועץ החוג ובאישורו. מספר הקורסים הנכללים במסגרת הנושא המורחב והרכבם הוא כדלקמן: 2 שיעורים, 1 פרוסמינריון, 1 סמינריון.

1. א. החל משנת הלימודים הראשונה ישתתפו התלמידים בשיעורי מבוא.
ב. תלמידים המעוניינים ללמוד שפה קלאסית אחת, יוכלו לעשות זאת. לימודים בשפות הקלאסיות ייכללו במניין השעות, בתנאי שהתלמידים יעמדו בהצלחה בבחינת המעבר

- ובכל דרישות הקורס. סעיף זה אינו חל על הלומדים בהתמחות לשונית בצירוף עם המגמה לתרבות קלאסית.
2. החל מהשנה השנייה ישתתפו התלמידים בשלושה פרוסמינריונים, ויגישו עבודות פרוסמינריוניות בשניים מהם. לא ניתן להגיש שתי עבודות לאותו מרצה.
 3. החל מהשנה השלישית ישתתפו התלמידים בשני סמינריונים, ויגישו עבודה סמינריונית אחת ורפראט אחד. לא ניתן להגיש עבודה סמינריונית ורפראט לאותו מרצה.
 4. תלמידים במסלול מצורף (תרבות קלאסית ואחת מן ההתמחויות הלשוניות) יכתבו בשנה השנייה ללימודיהם שתי עבודות פרוסמינריוניות בהתמחות הלשונית ושתיים בתרבות קלאסית.
 5. בשנה השלישית ללימודיהם יכתבו תלמידים במסלול המצורף עבודה סמינריונית אחת כל אחת מן ההתמחויות שבחרו.

סדר הלימודים על-פי השנים לתלמידי התואר הראשון

תלמידים הבוחרים במסלול חד-חוגי (כלומר: א. התמחות בשפה יוונית ובשפה רומית; ב. אחת מההתמחויות הלשוניות והתמחות בתרבות קלאסית) ילמדו מספר מסוים של קורסים המשותפים לשתי ההתמחויות. כתוצאה מכך יופחת מספר הש"ס שיחויבו ללמוד לקראת התואר. ראו פירוטי סיכומי הש"ס של כל מגמה ומגמה.

התמחות בשפה היוונית

שנה א'		
		לשון יוונית למתחילים
		שיעורים
ש"ס	10	
<u>ש"ס</u>	<u>10</u>	
ש"ס	20	סה"כ
שנה ב'		
		לשון רומית למתחילים
		לשון יוונית למתקדמים
		פרו"ס בשירה יוונית
		פרו"ס בפרוזה יוונית
ש"ס	8	
ש"ס	8	
ש"ס	4	
<u>ש"ס</u>	<u>4</u>	
ש"ס	24	סה"כ
שנה ג'		
		לשון רומית למתקדמים
		סמינר בשירה יוונית
		סמינר בפרוזה יוונית
		פרו"ס בשירה או בפרוזה רומית
		בחינת גמר (קולוקוויום)
ש"ס	8	
ש"ס	4	
ש"ס	4	
ש"ס	4	
<u>ש"ס</u>	<u>2</u>	
ש"ס	22	סה"כ

- סך הש"ס שייכללו במניין השעות ללימודי התואר הראשון הוא 66 ש"ס (נכון לבוחרים בהתמחות בשפה היוונית במסלול דו-חוגי).
- סך הש"ס שייכללו במניין השעות ללימודי התואר הראשון במסלול חד-חוגי בהתמחות בשפה היוונית ובשפה הרומית הוא 102 ש"ס.

- סך השי"ס שייכללו במניין השעות ללימודי התואר הראשון במסלול חד-חוגי בהתמחות בשפה היוונית ובהתמחות בתרבות קלאסית הוא 112 ש"ס.

התמחות בשפה הרומית

שנה א'		
		לשון רומית למתחילים
שיעורים		
שי"ס	8	
	<u>10</u>	
שי"ס	18	סה"כ
שנה ב'		
		לשון יוונית למתחילים
		לשון רומית למתקדמים
		פרו"ס בשירה רומית
		פרו"ס בפרוזה רומית
שי"ס	10	
שי"ס	8	
שי"ס	4	
שי"ס	<u>4</u>	
שי"ס	26	סה"כ
שנה ג'		
		לשון יוונית למתקדמים
		סמינר בשירה רומית
		סמינר בפרוזה רומית
		פרו"ס בשירה או בפרוזה יוונית
		בחינת גמר (קולוקוויום)
שי"ס	8	
שי"ס	4	
שי"ס	4	
שי"ס	4	
שי"ס	<u>2</u>	
שי"ס	22	סה"כ

- סך השי"ס שייכללו במניין השעות ללימודי התואר הראשון הוא 66 ש"ס (נכון לבחורים בהתמחות בשפה הרומית במסלול דו-חוגי).

- סך השי"ס שייכללו במניין השעות ללימודי התואר הראשון במסלול חד-חוגי בהתמחות בשפה הרומית ובשפה היוונית הוא 102 ש"ס.

- סך השי"ס שייכללו במניין השעות לתואר הראשון במסלול חד-חוגי בהתמחות בשפה הרומית ובהתמחות בתרבות קלאסית הוא 112 ש"ס.

התמחות בתרבות קלאסית

1. התלמידים הבוחרים בהתמחות זאת ישתתפו בשיעורים בנושאים הבאים: ספרות יוון, ספרות רומא, דת ומיתולוגיה, היסטוריה של יוון ורומא, פילוסופיה וארכיאולוגיה.
2. מומלץ לתלמידים לבחור בפרוסמינריונים ובסמינריונים בנושאים שבהם רכשו ידע בסיסי במסגרת השיעורים.

שנה א'

שיעורים (ראה לעיל סעיף 1) סה"כ 20 ש"ס

שנה ב'

2 שיעורים (ראה לעיל סעיף 1) 8 ש"ס
פרו"ס - ספרות או פילוסופיה 4 ש"ס
פרו"ס - היסטוריה או ארכיאולוגיה 4 ש"ס
פרו"ס - מהמבחר הכללי הקיים 4 ש"ס
סה"כ 20 ש"ס

שנה ג'

2 שיעורים (ראה לעיל סעיף 1) 8 ש"ס
סמינר - ספרות או פילוסופיה 4 ש"ס
סמינר - היסטוריה או ארכיאולוגיה 4 ש"ס
סה"כ 16 ש"ס

- סך הש"ס שייכללו במניין השעות ללימודי התואר הראשון הוא 56 ש"ס (נכון לבוחרים בהתמחות בתרבות הקלאסית במסלול דו-חוגי).
- סך הש"ס שייכללו במניין השעות ללימודי התואר הראשון במסלול חד-חוגי בהתמחות בתרבות קלאסית ובאחת מההתמחויות הלשוניות הוא 112 ש"ס.

ה. דרישות במהלך הלימודים

תכנית הלימודים של התלמידים טעונה את אישור יועצי החוג.
נוכחות - על התלמידים להיות נוכחים בכל הקורסים שאליהם נרשמו. היעדרות משלושה שיעורים ומעלה ללא הצדקה, למעט שירות מילואים או מחלה, עלולה לגרום למחיקת שמות התלמידים מרשימת המשתתפים והנבחנים.
ציוני מעבר - מספר הכישלונות שהתלמידים רשאים לצבור במהלך לימודיהם מוגבל לשלושה. ועדת ההוראה של החוג רשאית להפסיק לימודיהם של תלמידים שצברו מעל שלושה כישלונות.
שיפור ציון - ניתן לשפר ציון במבחן על-פי תקנון הפקולטה למדעי הרוח.
בחינת גמר (ראו להלן, סעיף ו') - תלמידים שנכשלו בבחינת הגמר לא יוכלו לשוב ולהיבחן, אלא במקרים יוצאים מן הכלל, על-פי החלטת ועדת ההוראה. לא ניתן לשפר ציון חיובי בבחינת הגמר.
עבודות פרוסמינריוניות וסמינריוניות ניתן להגיש אך ורק דרך מזכירות החוג במועדים שנקבעו על-ידי הפקולטה.

ו. סיום לימודי התואר וציון גמר

בחינות גמר

בחינות גמר מתקיימות בהתמחויות הלשוניות. הרשות לגשת לבחינה תינתן לתלמידים שסיימו חובות שמייעה, עמדו בבחינות המעבר בכל הקורסים, הגישו את כל העבודות כנדרש, וזכו בהן לציון חיובי.

התלמידים ייבחנו על טקסטים בשפת המקור (בפרוזה ובשירה). הבחינה מורכבת מבחינה בע"פ (קולוקוויום - ראו סעיף ד') ומבחינה בכתב, שבה על התלמידים להוכיח הבנת טקסטים ויכולת תרגום.

חישוב ציון גמר

התמחויות לשוניות

ממוצע הציונים בחוג	36 %
ציון משוקלל של פרוסמינריונים וסמינריונים, שבהם הוגשו עבודות בכתב (16% פרוסמינריונים, 20% סמינריונים).	36 %
בחינת גמר	28 %

התמחות בתרבות קלאסית

ממוצע הציונים בחוג	46 %
ציון משוקלל של פרוסמינריונים וסמינריונים שבהם הוגשו עבודות בכתב (27% פרוסמינריונים, 27% סמינריונים)	54 %

ז. חטיבות לימודים מיוחדות

הקבצים ל-ב.א. כללי - עם או בלי סמינריון - ראו תכנית הלימודים של ב.א. כללי.

ח. ועדת הוראה

בחוג פועלת ועדת הוראה, הדנה במקרים חריגים/מיוחדים. תלמידים המבקשים לפנות לוועדת ההוראה יפנו את בקשותיהם בכתב דרך מזכירות החוג.

החוג ללימודים קלאסיים

לימודי התואר השני

הערה: משך הלימודים לתואר השני הוא שנתיים

- לימודי התואר השני בחוג ללימודים קלאסיים מוצעים בשתי מגמות ובשני מסלולים:
- א. מסלול לתואר שני עם עבודת גמר בהתמחות בלשונות הקלאסיות.
 - ב. מסלול לתואר שני ללא עבודת גמר בהתמחות בלשונות הקלאסיות.

א. מסלול לתואר שני עם עבודת גמר: הלשונות הקלאסיות

היקף הלימודים

במסלול עם עבודת גמר היקף הלימודים הוא 28 ש"ס. על התלמידים להשתתף בקורסים במשך תקופה של שנתיים (ארבעה סמסטרים). התלמידים חייבים להשלים את כל חובותיהם לתואר השני תוך שנתיים מיום תחילת לימודיהם. תקופות של הפסקת לימודים נכללות בפרק הזמן המרבי של הלימודים לתואר. לכל המשך לימודים מעבר לזמן הנקוב יידרש אישורו של ראש החוג ושל ועדת ההוראה הפקולטתית. אישורים כאלה יינתנו רק במקרים מיוחדים. על התלמיד להשיג פטור בשפה זרה שנייה.

עבודות סמינריוניות ורפראטים יש להגיש **במועדים שנקבעו על-ידי הפקולטה**.

ראו גם הפרקים הרלוונטיים אודות ביה"ס להיסטוריה וביה"ס למדעי התרבות.

תנאי הקבלה

1. יתקבלו תלמידים שסיימו את לימודי התואר הראשון בחוג ללימודים קלאסיים בהתמחויות: יוונית ו/או רומית, בעלי ציון ממוצע משוקלל של 80 לפחות.
2. הדרישות לתואר הן לימודי השפות, לשון יוונית ולשון רומית, ברמה של סיום לימודי ב.א.
3. תלמידים שסיימו את לימודי התואר הראשון בחוג ללימודים קלאסיים, בהתמחות בתרבות קלאסית, ובחוג להיסטוריה כללית תולדות יוון ורומא בציון 80 לפחות יכולים להתקבל ללימודי התואר השני בחוג ללימודים קלאסיים, בתנאי שיקבלו על עצמם להשלים את ידיעותיהם, כפי שייקבע על-ידי יועץ תואר שני.

מבנה הלימודים

1. הלימודים מתחלקים לשני מדורי התמחות:
 - א. המדור "לשון יוון וספרותה" מתחלק, לצורך ההתמחות, לארבעה תחומים:
 - (א) התקופה הארכאית והקלאסית - השירה
 - (ב) התקופה הארכאית והקלאסית - הפרוזה
 - (ג) התקופה ההלניסטית והרומית - השירה
 - (ד) התקופה ההלניסטית והרומית - הפרוזה

ב. המדור "לשון רומא וספרותה" מתחלק, לצורך ההתמחות לארבעה תחומים:

- (א) מן ההתחלות עד לסוף תור-הזהב - השירה
- (ב) מן ההתחלות עד לסוף תור-הזהב - הפרוזה
- (ג) מראשית תור-הכסף עד ליוסטיניאנוס - השירה
- (ד) מראשית תור-הכסף עד ליוסטיניאנוס - הפרוזה

מבין המדורים האלה יבחרו התלמידים במדור ראשי ובמדור משני (ראו להלן, סעיף ד'). תלמידים שיבחרו להתמחות במדור שאינו מקביל להתמחותם במסגרת לימודיהם לתואר הראשון, יחויבו בלימודי השלמה בהיקף הנדרש כפי שייקבע על-ידי יועץ המגמה.

חובות המתמחים במדורים הלשוניים

- מדור ראשי - חובת השתתפות ב-5 סמינריונים, הגשת שתי עבודות סמינריונית ושלושה רפראטים.
- מדור משני - חובת השתתפות בשני סמינריונים והגשת שני רפראטים.
- עבודת גמר

עבודת-גמר

עבודת הגמר תיכתב במסגרת המדור הראשי של התלמידים, ועליה להעיד על כושרם המדעי. היקפה של עבודת הגמר לא יעלה על 100 עמודים.

חישוב ציון הגמר

- % 50 ציוני העבודות הסמינריוניות והרפראטים.
- % 50 ציון עבודת הגמר.

ב. מסלול לתואר שני ללא עבודת גמר

היקף הלימודים

במסלול ללא עבודת גמר, היקף הלימודים הוא 32 ש"ס. על התלמידים להשלים את כל חובותיהם לתואר תוך שנתיים מיום תחילת לימודיהם. תקופות של הפסקת לימודים נכללות בפרק הזמן המרבי של הלימודים לתואר. לכל המשך לימודים מעבר לזמן הנקוב יידרש אישורו של ראש החוג ושל ועדת ההוראה הפקולטטית. אישורים כאלה יינתנו רק במקרים מיוחדים. עבודות סמינריוניות ורפראטים יש להגיש **במועדים שנקבעו על-ידי הפקולטה**. ראו גם הפרקים הרלוונטיים אודות ביה"ס להיסטוריה וביה"ס למדעי התרבות.

תנאי הקבלה

1. יתקבלו תלמידים שסיימו את לימודי התואר הראשון בחוג ללימודים קלאסיים בהתמחויות: יונית ו/או רומית, בעלי ציון ממוצע משוקלל של 80 לפחות.
2. הדרישות לתואר הן לימודי השפות, לשון יונית ולשון רומית, ברמה של סיום לימודי ב.א.
3. תלמידים, שסיימו את לימודי התואר הראשון בחוג ללימודים קלאסיים, בהתמחות בתרבות קלאסית, ובחוג להיסטוריה כללית תולדות יוון ורומא, בציון 80 לפחות, יכולים להתקבל ללימודי התואר השני במגמה זו, בתנאי שיקבלו על עצמם להשלים את ידיעותיהם, כפי שייקבע על-ידי יועץ החוג.

מבנה הלימודים

מבנה הלימודים וחובות התלמידים במסלול לתואר שני ללא עבודת גמר במגמות הלשוניות זהה לזה שבמסלול לתואר שני עם עבודת גמר (ראו לעיל), למעט מספר העבודות הסמינריוניות, שבמסלול ללא עבודת גמר עומד על שתיים, ומספר הרפארטים - שישה. במקום עבודת גמר, ייבחנו התלמידים עם סיום לימודיהם בבחינת גמר.

חישוב ציון הגמר

- % 70 ציוני העבודות הסמינריוניות והרפארטים.
- % 30 ציון בחינת הגמר.

באשר לנוהל הלימודים ואופן סיומם, יש לנהוג לפי תקנון ביה"ס למדעי התרבות.

סגל ההוראה

פרופ' מרגלית פינקלברג – ראש החוג
פרופ' בנימין איזק
פרופ' רחל בירנבאום – בשבתון בסמסטר א'
ד"ר אורנה הררי
פרופ' נטע זגגי
פרופ' יונתן פרייס – בשבתון בסמסטר א'
ד"ר רחל צלניק-אברמוביץ - יועצת החוג
ד"ר אלה שטיין – בשבתון בסמסטר א'
גב' נאוה כהן
מר אסף ברטוב
מזכירת החוג - גבי ניקול גולדשטיין

מזכירות החוג: בנין גילמן, חדר 325, טל': 03-6409779

קבלת קהל: ימים א' - ה' 10-12

e-mail : classics@post.tau.ac.il

כתובת אתר החוג באינטרנט: <http://www.tau.ac.il/humanities/classics/index.htm>